

ADVIES Nr. 2.293

Zitting van dinsdag 24 mei 2022

Bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen – Actieplan 2022

x x x

ADVIES Nr. 2.293

Onderwerp: Bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen – Actieplan 2022

Context

- De inhoud

In zijn advies nr. 2.203 van 3 maart 2021 wilde de Raad een mechanisme opzetten om de bevordering van de verklaring over de multinationale ondernemingen (hierna “MNO-verklaring”) versterkt op te volgen, alsook werkingsmodaliteiten om de concrete uitvoering ervan te verzekeren. Daartoe zullen ook partnerschappen tot stand worden gebracht en zullen er uitwisselingen van ervaringen en expertise worden voorzien.

Om de betrokkenheid van de sociale partners bij het proces ter bevordering van de MNO-verklaring en de bevorderingsinstrumenten daarvan te concretiseren, nam de Raad in zijn advies nr. 2.243 van 28 september 2021 een eerste actieplan aan voor het jaar 2021.

Het actieplan voor het jaar 2022 wil de acties die in 2021 werden opgestart, verankeren in de continuïteit en wil nieuwe acties invoeren om concreet gestalte te geven aan deze bevordering van de MNO-verklaring.

- De procedures

Het advies nr. 2.203 bepaalt voorts dat de kwestie van de bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen jaarlijks op de agenda van het dagelijks bestuur van de Raad zal worden gezet. Het dagelijks bestuur dient het daarbij eens te worden over de richting die gegeven moet worden aan de acties ter bevordering van de verklaring en zal een ad-hoccommissie met de uitvoering daarvan belasten. In het kader van dit mechanisme voor versterkte follow-up zal jaarlijks een actieplan worden uitgewerkt betreffende de activiteiten om de verklaring te bevorderen. Tijdens de vergadering van het dagelijks bestuur in april werd het debat over het Actieplan 2022 op gang getrokken, dat werd voortgezet in de ad-hoccommissie en heeft geleid tot het uitbrengen van het onderhavige advies.

In lijn met dit advies, zal het dagelijks bestuur eind 2022 opnieuw samenkomen om te bepalen wat de volgende stappen zijn in die bevordering om de ondernemingen die vooruitgang willen boeken op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen inzake sociale normen, te steunen. Daarbij zal het voortbouwen op de verwezenlijkingen van de plannen voor 2021 en 2022.

Tegen eind 2023 zal het dagelijks bestuur zich tot slot opnieuw buigen over de manier waarop de verklaring bevorderd moet worden om na 3 jaar toepassing van dat mechanisme van versterkte follow-up, te evalueren hoe de sociale partners zich dat instrument toegeëigend hebben en welke externe invloed het heeft.

Inhoud van het Actieplan 2022

Het voor 2022 ontwikkelde Actieplan weerspiegelt het dynamische karakter van de bevordering van de MNO-verklaring. Enerzijds is het gebaseerd op de voortzetting van bepaalde acties die in 2021 van start gingen en over verschillende jaren zijn gespreid. Anderzijds vult het Actieplan deze acties aan met nieuwe maatregelen om ervoor te zorgen dat de bevordering van de beginselen van de verklaring zo dicht mogelijk bij de realiteit en de noden in het veld staat.

Actie 1: Verdere interne toe-eigening van de MNO-verklaring en de instrumenten ter bevordering ervan, zoals de Helpdesk van het IAB

De Helpdesk van het IAB, een gratis en vertrouwelijke hulpdienst voor ondernemingen die hun handelspraktijken in lijn willen brengen met de MNO-verklaring, stelt een lijst ter beschikking van online-opleidingen die worden verstrekt door het trainingscentrum van de IAO.

Zo wordt onder andere een opleiding voorgesteld over de MNO-verklaring en de instrumenten ter bevordering ervan, getiteld "Multinationale ondernemingen, ontwikkeling en waardig werk: de aanpak van de MNO-verklaring".

Door deel te nemen aan die opleiding zullen de leden van de ad-hoccommissie optimale omstandigheden kunnen scheppen voor een interne (her)toe-eigening van de MNO-verklaring en de instrumenten ter bevordering ervan.

Aangezien interne toe-eigening van de verklaring het uitgangspunt is voor het proces ter bevordering van de verklaring en de instrumenten ervan, wordt deze actie voortgezet in 2022.

Actie 2: Verdere betrokkenheid van de sociale partners bij de rapportering ter evaluatie van de bevordering en de toepassing van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen en het sociaal beleid (Europa en Centraal Azië)

Het IAB doet een regelmatige regionale follow-up van de MNO-verklaring. Op basis van een vragenlijst die om de vier jaar aan de FOD Werkgelegenheid en de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties wordt gericht, worden afzonderlijke rapporten aan het IAB gestuurd, dat die samenbrengt en een regionaal rapport opmaakt over de bevordering en de toepassing van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen en het sociaal beleid.

Om zich die rapportering (opnieuw) toe te eigenen, zal met de FOD Werkgelegenheid worden nagegaan hoe voor de evaluatie van de door de FOD Werkgelegenheid verrichte rapportering een tripartiet proces opgezet kan worden. Het tijdpad voor de volgende rapportering moet nog worden bepaald.

Actie 3: Synergieën tussen de MNO-verklaring en de OESO-richtlijnen

Zoals wordt opgemerkt in het advies nr. 2.203, dat de Raad op 3 maart 2021 heeft uitgebracht, “[heeft] het Nationaal Contactpunt (NCP), dat binnen de FOD Economie is georganiseerd, een ruime expertise [...] wat betreft de bevordering van de OESO-richtlijnen.”

Er zal dan ook contact worden opgenomen met het NCP om na te gaan hoe, waar mogelijk en eventueel in samenwerking met de FOD Werkgelegenheid, gezamenlijke acties ter bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen kunnen worden gevoerd, zowel wat de bekendmaking (actie 4) als wat de organisatie van evenementen betreft, zodat competenties kunnen worden samengebracht.

Actie 4: Bekendmaking van instrumenten voor maatschappelijk verantwoord ondernemen inzake sociale normen

Creatie van een ad-hocdossier en publicatie op de website van de Nationale Arbeidsraad van de MNO-verklaring (in het Nederlands en het Frans) en de instrumenten voor de bevordering ervan ter ondersteuning van ondernemingen die vooruitgang willen boeken op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen inzake sociale normen (en eventueel ook op de websites van de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties) om de communicatiekanalen voor de verklaring en de instrumenten daarvan te optimaliseren.

Deze bekendmaking zal, in de mate van het mogelijke, gebeuren in synergie met het Nationaal Contactpunt voor het maatschappelijk verantwoord gedrag van ondernemingen (NCP), georganiseerd in de FOD Economie.

Er zal met name bekendheid worden gegeven aan de instrumenten en middelen die de Helpdesk van het IAB ter beschikking van de ondernemingen stelt, zoals het [instrument voor zelfevaluatie voor ondernemingen, dat gezamenlijk door de Internationale Werkgeversorganisatie \(IOE\) en de Internationale Arbeidsorganisatie \(IAO\) werd ontwikkeld](#). Met deze gids kunnen ondernemingen zelf evalueren in welke mate zij in overeenstemming zijn met de verklaring over de multinationale ondernemingen.

In dit kader zal ook meer doelgericht een ander instrument worden belicht dat [de belangrijkste oorzaken van kinderarbeid wil aanpakken](#) en dat specifieke richtsnoeren bevat die de verklaring over de multinationale ondernemingen op dit gebied biedt.

Actie 5: Oprichting van een informeel netwerk voor uitwisselingen met overheidsinstanties

De beginselverklaring over de multinationale ondernemingen is tripartiet van aard.

Dit betekent dat overheidsinstanties niet enkel aangemoedigd worden om de beginselen van deze verklaring te bevorderen in hun betrekkingen met ondernemingen in het kader van hun activiteiten in het buitenland, omdat het voordeel van de instrumenten voor overheidssteun die de overheid hun ter beschikking stellen, is gekoppeld aan de invoering door de ondernemingen van een beleid van zorgvuldigheidsverplichtingen.

Die tripartiete aard heeft eveneens tot gevolg dat de overheidsinstanties voor zichzelf een aantal beginselen uit de verklaring in acht moeten nemen die op hen van toepassing zijn, met name bij de keuze van hun overheidsopdrachten.

Er zal een informeel netwerk voor uitwisselingen worden opgericht met de meest relevante overheidsinstellingen en -instanties, met name die welke bevoegd zijn voor ontwikkelingssamenwerking, mensenrechten, duurzame ontwikkeling en financiële zaken, om hen bewust te maken van de beginselen van de MNO-verklaring en de bevordering daarvan.

Actie 6: Benutten van de MNO-verklaring in het kader van het 2de Belgisch Nationaal Actieplan 2.0 "Ondernemingen en mensenrechten"

De Nationale Arbeidsraad buigt zich momenteel over de uitwerking van het 2de Belgisch Nationaal Actieplan 2.0 "Ondernemingen en mensenrechten" door de Belgische autoriteiten, teneinde verdere uitvoering te geven aan de "Richtsnoeren inzake bedrijfsleven en mensenrechten" (UNGP).

De acties ter bevordering van de MNO-verklaring zullen benut worden en worden geïntegreerd in het kader van deze bespreking, om de samenhang tussen deze verschillende instrumenten te behouden.
